

**ANALECTA SACRA
SPICILEGIO SOLESMENSI**

PARATA

EDIDIT

JOANNES BAPTISTA CARD. PITRA

EPISCOPUS TUSCULANUS S. E. R. BIBLIOTHECARIUS

TOM. II

PATRES ANTENICAENI

TYPIS TUSCULANIS

MDCCCLXXXIV

- ξΕ. Ostensio quod unuequisque nostrum suam habet animam, sicut et suum corpus.
- ξS. Quomodo perseverant animæ, corporis habentes figuram.
- ξH. Quomodo animæ, quum sint generabiles, in futurum incorruptibiles perseverant.

- ξΘ. Eversio Basilidis cœlorum fabricationis.
- Θ. LXX. Ostensio quoniam prophetæ non a variis diis fuerint prophetationes, sed ab uno et eodem.

Expositio hebraicorum nominum eorum quæ in prophetis posita sunt.

XIV.

Ex Actis S. Timothei apostoli.

Νέρωνος γάρ κατά τῶν χορυφαίων τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου τὸ μαρτύριον¹⁾ λυστήσαντος, τῶν τε σὺν αὐτοῖς ἐνδεξώσαμεν²⁾ διαφόρως τὸν βίον πληρωμάντων, ἔτυχεν Ἰωάννην τὸν μέγαν θεολόγον ἐπιστῆναι ταύτῃ τῇ λαμπρῷ μητροπόλει³⁾ ἐκβρασθέντα ἐν ναυαγίῳ, ὡς ἔδοι τοῖς Βουλομένοις ἐκ τῶν ὑπὸ Εἰρηναίου, τοῦ Λογδύνων ἐπισκόπου, εἰς αὐτὸν γεγραμμένων γνῶναι: ὅτε καὶ 4) οἱ ἐπακολούθησαντες τοῖς μαθηταῖς τοῦ Κύριου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοὺς παρ' αὐτῶν σποράδην συνταγέντας χάρτας διαφόροις γλωσσαῖς συντεταγμένους⁵⁾ τὸν γενομένων ἐπ' αὐτῶν θαυματουργμάτων ὑπὸ τοῦ Κύριου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οὐκ ἐγνωκότες συνθεῖναι, παραγενόμενοι ἐπὶ τῆς Ἐφεσίων, κατὰ κοινὴν γνώμην Ἰωάννην τῷ πανευφῆμῳ θεολόγῳ αὐτοὺς προστήγαγον· διτις πάντα κατανόσας, καὶ ἐξ αὐτῶν ὀρμηθεὶς,⁶⁾ 7) τὰ μὲν παρ' αὐτῶν εἰρημένα ἐν τοῖς τρισὶν εὐαγγελίοις ἐνθεῖναι⁷⁾ κατά τάξιν Ματθαίου καὶ Μάρκου καὶ Λουκᾶ ἀπετράψατο, τὰς αὐτῶν ὄνομασίας ἐπιθεῖς⁸⁾ τοῖς εὐαγγελίοις: εὐρών δι αὐτοὺς τὰ τῆς οἰκονομίας τῆς ἐνανθρωπότεως γενεαλογησαντας, ἀπε τὰ ἐν τοῦ θείου στήθους ἀναμαζέμενος, τὰ ἐκείνοις οὐκ εἰρημένα αὐτὸς θεολογεῖ⁹⁾ ἀναπληρώσας καὶ τὰ ἀλλιπῶν αὐτοῖς εἴρημένα ἐν τοῖς κεφαλαιοῖς θεῖα θαυματουργμάτα· ὅθεν τοιοῦτον τὸ σύνταγμα, ἥπου εὐαγγελίον, τῷ ἑαυτοῦ ἐπιτίθεται ὄνοματι.¹⁰⁾

Etenim postquam Nero adversus coryphaeos apostolorum, Petrum et Paulum, ad martyrium usque aseviisset, ac simul cum illis gloriosi discipuli vitam variis modis absolvissent, contigit magnum illum theologum Joannem adesse in hac splendida metropoli, ab æstu mari e naufragio ejectum, ut licet eis qui volunt, edoceri ex his quæ Irenæus, Lugdunensium episcopus, de hoc apostolo scripsit: quando etiam et hi qui subsecuti fuerant discipulos Domini nostri Jesu Christi, quum ex ordine componere ambigerent chartas apud se passim constitutas, quæ diversis linguis scripta referebant facta a Domino nostro Jesu Christo prodigia, convenientes in Ephesum, easdem unanimi sententia Joanni celeberrimo theologo detulerunt: qui omnia considerans, et ab eisdem excitatus, dicta quidem ab ipsis et juxta ordinem Matthæi et Marci et Lucæ, in tribus evangeliis statuenda ascripsit, eorumdem nomina singulis imponens evangeliis; inveniens autem ab ipsis recenseri rite ea quæ ad seconomiam humanitatis assumptionis pertinebant, ea vero quæ ex divino pectore hauserat, non fuisse relata ab iisdem, ipse uti theologus, in cumulum adjectit mirabilia quæ minus ab eis dicta sunt; unde hujusmodi operi composito, id est evangelio, nomen sui ipsius imposuit.

XIV. Quæ omittenda duxi superius, quum integra dare non vacat, saltem ex particula jure postliminii reduco, Acta S. Timothei, ex Vaticano cod. 866, f. 376, saeculi fere XI, optimo, copioso, membraneo, in quo nulla Acta metaphrasta fastidio sunt. Hæc vero quanti sint ad rem nostram, ultro profitetur cl. editor recens, quum statuit Irenæum huc non adduci ex Eusebio, neque ex opere *Contra haereses*, additique: « Alium igitur Irenæi non locum, sed librum hic scriptor indicat, ubi de rebus ab apostolo ante Domitianum imperium gestis dictum erat: eum opinor quem Eusebius H. E. v. 26 memorat, et Hieronymus *De Viris ill.* 35: « ad Marcianum fratrem *De apostolica prædicatione*. » cf. Herm. Usener, *Natalitia regis Aug. Guillelmi etc. Insunt acta S. Timothei* (ex cod. Par. 1219) Bonnæ, p. 18.

1) κατὰ om. Vat. τὸ μαρτύριον om. Par. f. mel. κατὰ τὸ τῶν χορφ. At vetus versio: « Nerone enim principes apostolorum... martyrio male trac-stante ». — 2) μαθητῶν Par. — 3) ταύτῃ τῇ πόλει

id. Ut vetus interpres, plane noster codex, qui toties jactat de Ephesina sede splendida nomina, ut recensionem topicam redoleat. — 4) Καὶ γὰρ καὶ Paris. « Quibus particulis, inquit Usener, scriptor non obscure significat, eis quæ Irenæus de Joanne referat, nova jam se atque aliunde petita addere de evangeliorum origine. » Sed particulæ fere expunxit Vaticanus, ac potius continuam seriem esse significat, ὅτι καὶ, quando etiam, ut vet. interpres. Neque alia causa videtur, præter gravem Irenæi auctoritatem, cursiptioni brevissimæ, ac fere alieno in loco, inserta fuerit satis longa de Joanne et evangeliis historia. Ut vero non esse illic ipsa Irenæi verba concedam, sic nolim contendere, in hisce notarum angustiis, usque ad finem referri opus genuinum Irenæi. — 5) corr. Us. ex lat. συγγραμμένους. — 6) ὀρμηθεὶς Vat. an bene? — 7) ἐνθεὶς Par. — 8) ἐνθεὶς iter. id. — 9) θεολογίᾳ cum Par. θεολογίᾳ ἀνεπληρώσας sic Vat. — 10) τῷ τοιούτῳ συντάγματι, εἰτ' οὐν εὐαγγελίῳ τὸ ἑαυτοῦ ἐπιτίθεται.